

Bağımlı Toplum

Türkiye’de siyaset bilimi ve sosyoloji literatüründe devletin fazlasıyla güçlü, sivil toplumun ise zayıf olduğuna yönelik ciddi bir birikim halihazırda mevcut. Devletin din ve aileyle birleştiği, tüm önemli kararların merkezden alındığı, burjuva sınıfının devlete bağımlı olduğu, kapitalizm, kamusal alan ve bireyciliğin ise yerlerde süründüğü bir tarihsel sosyolojik vasatla karşı karşıyayız. Bu durum bizi hem ekonomik hem de politik anlamda zor durumda bırakıyor.

Türk demokrasisi tıpkı Türk ekonomisi gibi kırılgan. Demokratik sistemimizin sık sık kesintiye uğraması ve yapılan tüm otoriterlik tartışmaları bu meselenin tali sonuçları gibi. Ekonomide de beklenen sıçramayı yapamadık bir türlü. Hiçbir şey değişmedi, yüzlerce yıldır yerimizde sayıyoruz demiyoruz elbet. Ama karşılaştırmalı bir perspektifle Türkiye’nin modernleşme hızı ve derinliği pek çok ülkenin gerisinde. Batı’yla aramızdaki farkı kapatamıyoruz. Biz onlara yaklaştıkça onlar da bizden uzaklaşıyor.

İktisadi ve sosyal yaşamın devlete bağımlı olması siyaseti yoğun bir şekilde etkiliyor. Aslında kelimenin gerçek anlamıyla bir siyasi hayat yok. Sadece bazı çıkar grupları ve onların devletle iç içe geçmiş talepleri var. Siyaset gündemi 20 milyon asgari ücretli ile 15 milyon emekli çevresindeki tartışmalara hapsolmuş durumda. İşçi sınıfı bir sınıf olmaktan çıktı. Aşağıdan yukarıya sendikal örgütlenme zayıf. İşçiler kendi geleceklerini kendilerini belirleyemiyor.

Tüm bu yoklukların toplamından geriye kalan şey yılda bir, bazen iki defa yapılan asgari ücret pazarlığı. Çalışan kesim ve onların aileleri siyasi hayata aktif bir şekilde müdahale etmek yerine kendi geleceklerini belirleyecek pazarlıkların sonuçlarını izliyor. “İzlemek” fiili çalışan kesimin pasif konumunun özeti gibi. Sonuçta devletin ideolojik aygıtlarından biri olan sendikalar toplumun büyük bir kısmını asgari ücret üzerinden devlete bağımlı hale getiriyor.

Emekliler bakımından da benzeri bir mekanizma gündemde. Emekli maaşları yetersiz ama yine de herkes emekli olmak istiyor. Emeklilik hem istenen hem de olumsuz bir şey. Bu kesim de devlete bağımlı. Emekli olma şartlarının yumuşatılması ve emekli maaşlarında iyileştirme en temel gündem maddeleri arasında.

Bu vasat içinde siyaset, sosyal-ekonomik gelişmelerin gölge fenomenine dönüşmüş durumda. Sabahtan akşama kadar asgari ücretlileri ve emeklileri konuşuyoruz. Herkes devletten maddi

bir Şey bekliyor. Siyaset basitçe devlete y6nelik maddi beklentileri s6ylemleŐtiren bir seviyede seyretmekte. Bahsi ge6en eğilim ve eylemlerin nihai sakıncası ise toplumun ekonomi dolayımıyla devlete daha da bağımlı hale gelmesi ve kendi 6zerk veya 6zg6r varoluŐunu yitirmesinde saklı.

Armaęan 6zt6rk, “Bağımlı Toplum”,

fikirtepedi.com/siyaset/bagimli-toplum/ (Yayın Tarihi: 29 Mart 2024).